

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztők: Dr. KUN BÉLA és Dr. RÉVÉSZ IMRE. Főmunkatárs: Dr. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Sérelmek.

A m...i lelkipásztornak adótartozása ki-
elégítésére elvitték és dobra ütötték a tehenét.
Nem vette figyelembe a végrehajtó közeg azt,
hogy azért nem fizetett adót a lelkész, mert egy-
házi járandóságát a hívektől nem kapta meg,
mert búzája egyáltalában nem termett, mert
csapás csapás után nehezedett reá. A pap tehené-
nek árverezése bizonyára sokáig megmarad
mindenkinek emlékezetében, tovább, mint a
vasárnapi predikáció textusa.

A p...i lelkipásztorról a segédjegyző magas-
rangú katonának azt az információt adta, hogy
megbízhatatlan, kommunista. Tartsák tehát
szemmel s jól vigyázzanak reá. Amikor aztán
a köztisztelőben és közbecsülésben álló, hamisan
megvádolt lelkész tisztázta és igazolta magát,
meg kellett elégednie mint elégtétellel egy meleg
kézszorítással és a szokásos vállveregetéssel.
Némelyek elégtételnek tartják ezt is.

A b...i lelkésztől, aki ismeretének öreg-
bitése végett ment ki külföldre, valamelyik ked-
ves jóakarója azt híresztelte el, hogy valuta-
ügyben utazik, hogy sibol, már el is fogták, le
is tartóztatták. A nagyközönség mohón kapott
a drága csemegén. Az ártatlan lelkipásztor
„ismeretlen tettes“ esetében elégtétel szerzésére
még csak nem is gondolhatott.

A m...i lelkészt „névtelen“ az esperesi
hivatalhoz feljelentette. A vádirat 16 pontból
áll. A vádak között van ilyen: a tanítók fize-
tésüket nem kapják meg, ennek kizárólagosan
a pap az oka. Az egyházi adót nem fizetik,
ennek is a pap az oka; a vallásos-estélyek any-
nyira látogatottak, hogy ülőhelyet nem tudnak
mindenkinek adni, ennek megint csak a pap
az oka. És így tovább. A vizsgálat szerint ez a
lelkész a világ legártatlanabb és legtisztessé-
gesebb embere, semminek sem oka szegény,
ellenben az a veszedelem fenyegeti, hogy név-
telen, tehát ismeretlen lévén a panaszos, a
vizsgálati költséget, azt a pár pengőt valószínű-
leg neki kell megfizetnie.

A p...i lelkésznek egyházi fizetését a
tanítói járulékok biztosítására, illetőleg kifize-

tésére letiltották. Lehetséges, hogy itt tévedés
van a dologban, de lehetséges, hogy nem, ma
sok minden megtörténhetik.

Nem sorolom tovább, pedig tudok ám még
sok ilyen sérelmes furcsaságról.

Tudnunk kell, hogy ezek az esetek nem a
régmúltak, hanem a mának jelenségei. Annak
a mának, amelynek tagadhatatlanul sok ért-
hetetlen, torz és visszataszító kilengése van.
Így az is lehetséges, hogy a lelkészeket és rajtuk
keresztül az anyaszentegyházat is ért sérelem
a mai félelmetesen viharos időnek csak egyik
elektromos kisülése. Bárhogy álljon is a dolog,
ezek a nap mint nap észlelhető, hallható és
tapasztalható megbántások, atrocitások gon-
dolkodóba ejtenek engemet és aggodalommal
töltenek el. Kérdések támadnak a lelkemben,
ilyenek: Hol itt a hiba? A papi hivatal szent
komolyságán támadt — a szolgák fogyatékos-
ságából — akkora rés, hogy rajta most már
szabadon járhat bárki is ki és be? Vagy elvesz-
tette értékét és becsét ebben a gonosz világban
az Ige, Istennek drága ajándéka egészen, tehát
lenézett, teljességgel hitvány teremtéssé lett
annak a hordozója is?

Ha bennünk, lelkipásztorokban van is
ottan-ottan valamelyes hiba, gyarlóság, avagy
bűn, mégis rá kell mutatnunk és ki kell nyilat-
koztatnunk azt, hogy nem érdemli meg a mi
testületünk azt a megvetést, megalázást, le-
nézést, szidalmat, inséget és szorongattatást,
amelyben most olyan sokónkat részeltet ez az
ádáz világ. Nem elég, hogy hangtalanul esszük
már évek óta a megszáradt és megbarnult ke-
nyeret, hogy szegyenkezve takargatjuk foltos
ruhánkat, most éppen az hiányzik, hogy bele-
gázoljanak a becsületünkbe, hogy elvegyék tőlünk
egyetlen kincsünket, a tisztességünket is!

És most mit cselekedjünk, hogyan véde-
kezzünk? Eddig nem volt arra eset, hogy a
magyar református lelkipásztor lármás szervez-
kedéssel vagy hangos magatartásával vona
velna magára a köz figyelmét s szorongatta-
tásának nehéz óráiban panaszkodással próbált
volna baján enyhíteni. Ne történjék ez meg
most se. A református lelkipásztor az Isten

üzenetének hordozója és hirdetője. Akinek pedig ilyen fontos és komoly a megbízatása, attól elvárják az égből is, a földön is, hogy türelemmel, alázatossággal, hittel és jó reménységgel forgolódjék mindenütt és mindenekben. Se politikai orientálódásokkal, se semmiféle szervezkedésekkel helyzetünkön nem segíthetünk. Sebeink mutogatásával se várhatunk írtóttól a világtól s ennek fiaitól. Hanem nemes elszántsággal, erős hittel, sok imádsággal, lankadatlan munkaszeretettel, példásan tiszta életünkkel igyekezzünk megszégyeníteni és legyőzni elleneinket.

Most, amikor minden társadalmi réteg, osztály, a földműves, az iparos, a kereskedő és a tisztviselő sir, ágál és panaszkodik, mutassunk rá nyugodt, tiszta pásztori életre keresztül arra a testületre, amelyiknek ma felette nehéz helyét megtalálnia, mert nem gazda, hanem tisztviselő, nem tisztviselő, hanem gazda és így tovább, mutassunk rá és láttassuk meg sokak által a református lelkipásztorok könnyes, terhes életét, azt az életet, amely már nem is élet, csak vegetálás... de mégis élet, valóságos, igazi élet, mert hordozója ma is tud imádkozni és dolgozni, hinni és remélni tud és megbocsátani, éppen ezért hát több megbecsülést, nagyobb tiszteletadást érdemel és vár.

Szász Imre.

Az erős kéz.

Már több, mint negyedéve, hogy az országos politikában tisztújítás történt és új vezérkar állott a nemzet élére. Ez idő alatt az egyházmegyék berkei is élénkebbek voltak: több helyen történt tisztújítás. Úgy az országos, mint egyházi politikai mozgalmakkal kapcsolatban többször hallottam röpködni ezeket a jelszavakat: „erős kéz“, „vas kéz“: sőt itt-ott még hosszú kézről is szó esett. E lap múlt évi 51. számában is megjelent ismeretlen írótól ismeretlen egyházmegyéről egy kis cikk, mely „Tisztújítás“ cím alatt esperesek számára óhajjal alkalmas receptet adni; megállapítván, hogy ha valamikor, úgy ma „erős kezű“ kormányosra van szükség. Nem fontos, hogy melyik egyházmegyének ajánlatott ez az erős kéz — csodákat termő hit és szeretet nélkül —, de már annyit hallottam ezt a jelszót, hogy ha valamikor, úgy ma jónak látom kissé elgondolkozni az erős kéz célszerűségéről s azt mondani: ne forszírozzuk csak az erős kezét.

Erős kéz?! Nem mondom én, hogy az egyház-kormányzatban erre nincs szükség, csak azt állítom, hogy ma nem ezen fordul meg egy nagyobó egyházi közösség sorsa, jövődjéje, aminthogy ezt sokan hiszik és állítják. Ideális állapotnak tartom, ha valamelyik egyházmegyének olyan gondnoka van, aki sok kiváló, értékes lelki vonzása mellett puritán felfogással, erős kézzel is rendelkezik s boldog lehet az az egyházmegye, amelyik ilyen férfiúval dicseked-

hetik. Ez tökéletes garancia e tekintetben. Világi egyénhez jobban illik az erős kéz.

De hogy a kétségbeesés szélére taszított lelkek, az elcsüggedt emberi életek, a romlásba hanyatló gyülekezetek megmentésére csak erős kézre és csak bátor kormányosra volna szükség: ezt vitatom és tagadom. Ma betegek az emberek: összetörte őket az élet. Ma hihetetlen megpróbáltatásokat szenvednek át a lelkes-családok s idegesek, nyavalyások a gyülekezetek, mert fuldokolva hordoznak nagy terhet s kikezdte őket a nyomorúság. Ide nem erős kéz kell, hanem simogató kéz; nem csendő és végrehajtó, hanem jó pásztor s missziói lélek. Jó pásztor, kinek a személyén át megérzi ez a világ a mennyei Pásztor szeretetét, jóságát és hűségét. Ma, a nagy nyomorúságok s lelki forrongások közepe — amikor gyülekezeteinket, lelkészeinket az államsegély további megvonása, sőt: esetleg elvesztése is fenyegeti — elsősorban a lelkek megmentésére kell gondolnunk. Erre is minél előbb, mert ma nem a hatalmi tényen, hanem a szolgálaton van a hangsúly s nem lehetünk a kétféle tűzoltóság, mely hónapokon keresztül azon vitatkozik: kié a tűz s közben a ház leég. Ma csodára vár a világ, a mi népünk. Csodák pedig csak nagy hitből és nagy szeretetből születnek.

Mondjak példát is?! Még nem régen azt hittük, hogy a zuhanó gazdasági romlást, a társadalmi keretek felbomlását csak a diktatura állíthatja meg. Nos, megisméltődött az ótestamentomi csoda: akiben erős kezű diktátort vártak, eljött; eljött, de nem azért, hogy lesujtsa, hanem azért, hogy fölemeljen. Előttem fekszik egy tucat beszédje s szinte visszatérő refrain ezekben, hogy olyan hatalom, mely szuronyokra van felépítve s nem a lelkeken nyugszik, sohasem kellene, mert az nem természetes és nincsen gyökere. A magyar Miniszterelnök tehát nem erős kézzel, hanem hívogató szóval keres lelkeket, hogy a közös reménység és megértő szeretet jegyében építse fel a magyar jövődjét...

Említhetek egyszerűbb példát is. Az én kedves gyülekezetemben működő Református Nőegylet az elmúlt évben cca 2000 pengő értékű természetbeni adományt osztott ki a szegény családok között. Ez a jócselekedet nem kis mértékben járult hozzá ahhoz, hogy még karácsonykor is félezerrel többen vettek úrvacsorát. Mindezt nem az erős kéz eredményezte. A kegyelmes asszony és leányai, a tiszteletes asszony, a nagyságos asszonyok és leányegyesületi tagok gyöngéd kezei dolgoztak hónapokon át az Isten dicsőségére. Ezek a simogató, gyöngéd kezek vezetgetik sok összetört élet kis hajóját a mai élet viharos tengerén, a sziklák és zátonyok között, az evangéliumi szeretet napfényes vizereire. Mit tehetne itt az erős kéz?! Semmit.

Erős kéz kell az egyéni gondolatot nem tűrő fegyelemhez, forradalmak vérbefojtásához és mindenüvé, ahol hatalmi, vagy fizikai erők

mérlegén van a hangsúly. A Krisztus anyaszent-egyháza azonban lelkek országa s az evangélium beszél tiszta kézről, simogató kézről, átszegezett kézről, de erős kézről soha. A mi református egyházunk jövője nem a nagyon erős kézen, hanem a nagyon erős hiten és szereteten fordul meg.

Én, aki sok személyes tapasztalat áldása nyomán beszélhetek, nem az erős kéztől várom azoknak a kivételes és szánandó egyházaknak a megmentését, ahol már is recseg és ropog a lelki ház, mert földi javakra épült csupán. Én nem az erős kéztől várom a nagy nyomorúság enyhítését, mely előfutárja, agitátora és szállás-csinálója a hitetlenségnek. Én nem az erős kéztől várom, hogy változtasson a szegénység és gazdagság egymást bántó aránytalanságán, hogy a világ játékszerévé vált embert épen és tisztán, reménykedve és boldogan visszaadja Istennek, hanem egy nagy lelki újjászületéstől. Újjászületni pedig csak úgy képes ez a mai nemzedék, ha visszatér a jóság és szeretet örök forrásához: Krisztushoz; ha visszatér hozzá maradék nélkül. De vajjon vissza tud-e térni? Ennek a kérdésnek roppant örvényein lebeg az egész világ sorsa s ennek a kataklizmának a hullámain hanyódnak a mi kis egyházmegyénk is.

Úgy vélem, elsősorban nekünk: lelkipásztoroknak kell megmozdulnunk s erre az útra rálépünk. Ez természetes. Ha nem tesszük, csak haszontalan szolgák maradunk, kik szóban és írásban tanácsot adunk másoknak, de példát nem; erős kezű adminisztrátorok, kik csendőrfedezet mellett hajtatunk adót, építettünk házat, de nincs egy hívünk, egy barátunk, akire azt mondhatnók: ime, ez az én testvérem, aki rajtam keresztül látta meg és érezte meg a Krisztus szeretét. Ne hangoztassunk hát mi is világi politikából elcsent jelszavakat s ne forszírozzuk az erős kezűt ott, ahol a hitben és szeretetben messze fénylő, példát adó lelkekre van szükség!...

Kelemen Gyula.

Esperesi tiszteletdíj.

Egyházi felettes hatóságaink és kormányzó szerveink iránti mély tisztelem mellett is szót kell emelnem azon sérelmes és bántó rendelkezéssel kapcsolatban, melynek alapján az egyházkerületi számvevő úr, esperesi tiszteletdíjaink folyósítása körül eljár.

Az 1932. évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés elé a szanalóbizottság az esperesi tiszteletdíjakkal kapcsolatosan azt a javaslatot tette: hogyha az egyházkerületi közigazgatási járulékok nagyobb mérvben befizettetnek — s év végén lesz reá fedezet — utólagosan folyósítani fogja a kerületi pénztár a megsonkított járandóságokat — s bár gróf Degenfeld akkori főgondnok úr már eleve ezt kizártnak mondotta — megnyugvással fogadtuk, a közigazgatási állam-

segélyből eddig utalt tiszteletdíjaink elvesztését, bár őszintén szólva befelé nehézményeztük annak az összegnek elvonását, melyet ha megsonkítottan is erre a célra juttatott az egyetemes államsegély.

Úgy látszik, a szanalóbizottság utólagosan is foglalkozott az esperesi tiszteletdíjak kérdésével, ugyanis Varga Pál egyházkerületi számvevő úr 1933. január 3-án hozzám intézett levelében a következőket írja: „Az esperes urak igényelt 1932—33. évi tiszteletdíjának előlegként történő utalványozására nézve azt a rendelkezést kapta hivatalunk, hogy az idevonatkozó szanalóbizottsági határozat alapján az 1932—33. évre járó tiszteletdíjából 400 pengő, tehát majdnem az egész évre járó összeg csak azon esperes urak részére előlegezhető, akiknek egyházmegyéből az egyházkerületi közigazgatási járulék az előző 1931—32. évről teljes kiélegítést nyert, s akik egyszersmint felhatalmazást adtak arra nézve is, hogy a folyó 1932—33. évre előírt tartozási összegek az egyházmegye adósegélyéből teljes egészében elszámoltassanak, illetőleg visszatartassanak.”

Szabad legyen óvásom és szerény tiltakozásom kifejeznem e rendelkezés ellen — eltekintve attól, hogy különös egy esetleg nehéz anyagi viszonyok közt élő esperest ily helyzet elé állítani —, világos rendelkezése van egyházkerületi közgyűlésünknek, melyszerint az adósegélyből csak az adósegélyes egyházak járandóságai vonhatók le s talán e határozattal ellenkező intézkedést a szanalóbizottság sem tehet, s bántó és lekicsinyítő, ha az esperesi tiszteletdíj utalása attól van függővé téve: jó végrehajtó-e az esperes? Avagy még ennél is súlyosabb non sensz, ha térítvényt ad, hogy az államsegélyes egyházak amúgy is elkésetten folyósított segélyeiből az előírt „tartozási összegek az egyházmegye adósegélyéből teljes egészében elszámoltassanak, illetőleg visszatartassanak.” Magam is kaptam ilyen térítvényt aláírás végett a számvevő úrtól, amidőn fizetésemről nyugtámat beküldöttem, azzal megtoldva, hogy még az egyházmegyei pénztárnok is biztosítsa s írja alá, az az e. m. pénztárnok, aki így tépelődik s magát emészti, mit is csináljon, hogy a hozzá sonkítottan, a Konvent s kerületi pénztár által megnyírbált adósegélyeket szétküldhesse.

S nem bántó az, hogy az esperes úgy kap fizetést, ha jó végrehajtó? avagy ha nyomorgó egyházai érdeke ellen tör? így — jó lélekkel szólva — inkább sohse kapjuk meg fizetésünket, mert ilyen javadalomból nem kérünk, s az ilyen eljárás ellen a szanalóbizottság tagjai iránti minden tiszteletünk és nagybecsülésünk mellett is magyar kálvinista önérzettel tiltakozunk.

Álmosd, 1933. jan. 30.

Székelyhidy Béla,
esperes.¹

¹ Tudomásom szerint a Degenfeld Pál gróf lemondása óta szanalóbizottsági ülés nem tartatott. K. B.

IRODALOM

Isten és a kenyér. Barth Károly, Brunner Emil és Thurneysen Ede válogatott egyházi beszédei. Fordította Dávid Gyula református lelkész. A fordító kiadása. Araci-Árapatak, 1932. 8-rét, 248 lap.

Nagy ajándékot adott a magyar református igehirdetésnek ez a fiatal erdélyi lelképásztor ezeknek a kitűnően összeválogatott prédikációknak a tolmácsolásával, amihez a már világhírű szerzők és kiadók készséggel és minden anyagi kikötés nélkül adták hozzájárulásukat. Hogy mi az az annyit emlegetett s ügylátszik, még mindig világszerte áldott dagályban lévő „dialektika theologia“, azt elméletileg nagyon különbözőképpen lehet felfogni, megmagyarázni és értékelni, anélkül, hogy ezzel a manák nehéz küzdelmeit vívó és szenvedéseit álló gyakorló lelképásztort minden egyes esetben közelébb vinnők a kérdés lényegéhez s lelkét és munkáját nagyobb termékenyüléshez segítőnek általa. De ezekben a prédikációkban a dialektika theologia minden elméleti föl- vagy alépitménytől menten annak mutatkozik be, aminek magát legelméletibb s látszólag legnehezebben emészthető termékeiben is vallja s aminek bizonyulni legfőbb programmpontja és felelősségérzete: *Isten igéje hirdetésének*. — Annyira igehirdetések, tehát prédikációk ezek, hogy már végképpen nem is „egyházi beszédek“, noha a derék fordító még annak nevezi őket; t. i. nyoma sincs bennük semmiféle retorikának (még a legjobb értelemben vettnek sem), semmiféle esztéticizmusnak, választékos irodalmiságnak, sőt semmiféle külön ráhatási, meggyőzősi, megindítási dynamikának sem, akár értelmi, akár érzelmi, vagy akarati irányban — amik pedig még ma is többé-kevésbé mind hozzátapadnak, részben az iskolás homilétikától is támogatva és különösen a magyar köztudatban, az „egyházi beszéd“ rég kialakult fogalmához, amely fogalom a bibliai prófécia és evangélium mértéke alatt époly kevéssé szerencsés, mint maga ez az elnevezés. Ez nem azt jelenti, hogy ezek a beszédek pongyolák és esetlenek, csak azt, hogy minden, bármely tiszteletreméltó mellékszemponttól tisztán és minden, egyébként akármely jogosultnak tetsző lélektani mesterkedés és formai technika föltétlen mellőzésével a svájci havasok királyilag egyszerű fenségében ormollik föl bennük maga az egyetlen Tárgy és az egyetlen ügy: Isten kijelentése a Jézus Krisztusban és az embernek magát ahhoz szabása. Soha még prédikációs-könyvet nem olvastam, amelyre, az egész gyűjtemény összefoglaló textusaként, annyira ráillett volna, amennyire erre ráillik, ez az ige: „Egy a szükséges dolog“ (Lukács 10: 42). — És soha még prédikációkat nem olvastam, amelyek annyira komolyan vették és minden következményében vállalták volna, mint ezek, azt

az egyszerű, de még ma is minduntalan elfelejtett tény, hogy a prédikáció nem hitlenekhez szól, sőt túlnyomó részben még csak nem is a kételkedőkhöz, a félhitűekhez, a közönyösekhez (mindezek ugyanis ma már minimális mértékben is alig járnak templomba s a hozzájuk féréshez egészen más utakat és módokat kell választanunk), hanem igenis szól a prédikáció 95%-ban az ú. n. „vallásos“ emberekhez, akiknek minden ő vallásosságukban megvannak az ő külön nagy problémáik és súlyos bűneik s a prédikátornak — a többivel együtt bűnös testvér föltétlen alázatával, de az Ige megbízatását nyert tolmács föltétlen határozottságával — legelsősorban és mindenekfölött *ezekre* kell tekintenie. Barth, Brunner és Thurneysen nem a hitelenséggel polemizálnak, nem is kételyeket akarnak eloszlatni, még csak nem is a közöny ellen viselnek háborút, hanem a vallásos embernek mutatják meg megdöbbenő egyszerűséggel és kiméletlen — pedig szeretettől áthatott — őszinteséggel, hogy milyen messze van ő még attól, aminek Istene akarja: az engedelmes hívőtől. Ezek a beszédek még azoknak is újra tanítják a prédikálást, akik a legkitűnőbb élő és holt mesterekhez jártak és járnak szüntelen homilétikai iskolába. Megtanítják egyebek között azt is, miként lehet abszolút aktualitással prédikálni — valamennyi prédikációja e kötetnek, azt lehet mondani, a mostani világválság méhében fogant s attól elszigetelten meg sem érthető — de anélkül, hogy a prédikáció akár a vezércikk, akár a színes riport, esetleg egy tucat evangélizáció, vagy „vallásosestélyi“ előadás színvonalára süllyedne. Igihirdetésünknek a most következő emberöltőben legalább oly mértékben fel kellene magában vennie a dialektika theologia prédikálásának nem irodalmi, általában formai, hanem *tartalmi* hatását, amely mértékben telítődött igehirdetésünk az elmúlt emberöltő folyamán a modern-pietista prédikálás, a német „homiletische Kunstrede“, majd a teljes Robertson hatásaival — hogy az élő és itthoni mestereket ne is említsük. Azt már talán említenem sem kellene, hogy a Barthék hatása igehirdetésünket kálvini, általában reformátori elmélyedésre is sokkal jobban fogja ösztönözni és segíteni, mint az előbb említett külföldi hatások bármelyike és az itthoni minták némelyike.

A fordító és kiadó éppen ezért hálás köszönetünkre érdemes, úgy az eszméért s az anyagi kockázat vállalásáért, mint magának a fordításnak nem könnyű munkájáért. Ezt egészben véve dicséretesen elvégezte: az egyszerűségükben is mély és megrázó mondanivalókat világos magyarsággal, meggyőző erővel és teljes átérzéssel tolmácsolta. Látszik, hogy nem csupán irodalmi feladatot akart megoldani, hanem szívügyet végzett, onnan felülről jövő elhívásnak engedelmeskedett, amikor fordított. De egy utolsó símitás és egy baráti értő szem által végzett revízió még ráfért volna becsületes

munkájára: itt-ott elég sok magyartalanságot s néhány szemmel látható félreértést így ki lehetett volna küszöbölni. Kívánjuk, mielőbb kerüljön sor az ehhez is lehetőséget nyújtó második kiadásra.

R. I.

Gyökössy Endre: Hiszekegy. Jubileumi verseskötet. 1902—1932. Budapest, 406 oldal. A szerző arcképével. Ára szerzőnél (Budapest, VI., Andrássy-út 73) 5.50 P. Diszkrétben 7.50 P.

Gyökössy Endre neve régóta nem ismeretlen már a Tiszántúl s Debrecenben meg éppenséggel otthonosnak mondhatja magát, hiszen itt diákoskodott, itt kezdett el írogatni s innen indult el arra a pályára, melynek most érkezett el 30 éves határkövéhez.

Gyökössy Endre mintegy 409 oldalon adja ennek a három évtizednek a bő termését, eddig megjelent könyveiből válogatva ki a legjavát, de könyvének elején mintegy 80 új verset is közöl s ezek között különösen megkapó az „Akik már elmentek” című ciklus, nemkülönben a kötet elején levő „Hiszek” c. közismert szépséges verse is, melytől a kötet nevét is kölcsönözte. De feltalálható a hatrésztre osztott könyvben számos elterjedt és szelvében szavalt, vagy énekelt verse is Gyökössynek, melyekkel annak idején, amikor indult, maga is nagy sikereket aratott.

Gyökössy izzig-vérig magyar és lírai egyéniségű költő. Erkölcsi felfogása szinte kristályos, nyelve csiszolt és gördülékeny s pompásan illeszkedik az élet és érzés legváltozatosabb tárgyköréhez, elannyira, hogy sokszor a modernség látszatát kelti s tulajdonképpen az is, de belső világa megóvjá annak túlzásaitól.

Gyökössy Endre helyét kijelölni az irodalomban nem a mi jogunk, majd elvégzi azt maga az irodalomtörténet, annyit azonban mi is mondhatunk, hogy abban az értelemben, amelyben manapság még a költőket osztályozni lehet és kell is: költőnek már most is tisztos helye van a magyar Parnasszuson s ehhez még csak annyit teszünk hozzá, szűkebb hazájának fiai, hogy mi azért is szeretjük őt mindezek felül, amit felőle elmondottunk, mert ő a miénk. Az imponáló verseskötetét Márton Ferenc díszítette a költő pompás arcképével, míg a négy szép illusztrációt Ruzicskay György festőművész készítette.

B. M.

KÜLÖNFÉLÉK

Pappszász József kamarás, földbirtokos, a bihar-érmelléki egyházmegye volt gondnoka, aki úgy az egyházkerületi gyűlésen, mint a zsinaton nagy buzgósággal dolgozott egyházunk javára, hirtelen meghalt. Érdemes, hű munkást vettünk el benne.

A református theologiai professzorok országos konferenciája ez idén Sárospatakon tartott meg február hó 3. és 4. napjain. Nemcsak a

csonka haza theologiai főiskolái voltak igen szép számmal képviselve (Debrecenből dr. Révész Imre e. i. dékán, D. dr. Kállay Kálmán lelkészképzőintézeti igazgató, dr. Varga Zsigmond és Csikesz Sándor professzorok vettek részt), hanem a kolozsvári fakultás képviselőiben is megjelent dr. Tavaszy Sándor professzor és a losonci szeminárium részéről Sörös Béla lelképásztor, igazgató. A konferencia első napja a dialektika theologia tanulmányozásának volt szentelve. Értékesebb előadások és hozzászólások hangzottak el (a dialektika theológiának a történeti theológiához való viszonyát dr. Varga Zsigmond referálta kitűnő szemléltetéssel) s a végén megállapítható volt, hogy ez az üdvös theologiai forradalom a theologiai és egyházi munka minden ágára kihat, előle elzárkózni lehetetlenség, bár természetesen több ponton helye van vele szemben az erős bírálatnak is. A konferencia második napja a theologiai tantervreform kérdésével foglalkozott s a mellett, hogy egy-két részletkérdésben is egyöntetűen állást foglalt, főként azt a nagyon nevezetes elvi megállapítást tette teljes egyhangúsággal, hogy a theol. tanfolyam öt évre kibővítését egyházunk nem halaszthatja tovább. Ez ügyben a konferencia indokolt, emlékiratszerű fölterjesztést tesz az egyetemes tanügyi bizottság útján a Konventhez s a fölterjesztés az egyházi sajtóban is még a konventi ülések előtt közzé fog tétetni. A nagyon testvéri levegőben, a közös nagy felelősség teljes tudatában lefolyt konferencia az ősi pataki főiskola hagyományos vendégszeretetét élvezte. Jövőre Deo Volente Debrecenben tartatik.

A nagykanizsai református gyülekezet új templom építését határozta el. Körülbelül 600 ülőhellyel és 23 méter magas toronnyal. — A templomhoz folytatólagosan a nagy gyűlésterem csatlakozik.

A paszabi református egyház február 12-én iktatta be, bensőséges ünnepek között újonnan megválasztott lelképásztorát: **Oláh Károlyt**. A beiktatást az egyházi hatóság részéről Porzolt István esperes végezte s utána Oláh Károly tartotta hatalmas s megragadó beköszöntő beszédét, az Ap. Csel. 20. rész 24. verse alapján. Az istentisztelet után presbiteri gyűlés keretében üdvözölte az új lelkészt Turi Sándor tanító az egyház, dr. Veress Sándor községi főjegyző a község részéről. Az üdvözléseket Oláh Károly szíves szavakkal köszönte meg. Jelen voltak az ünnepségen s annak fényét nagyban emelték dr. Mezőssy Béla ny. földművelésügyi miniszter, dr. Mikecz Ödön Szabolcs megye főispánja és dr. Mikecz László vármegyei főjegyző. — Vendégeket s a presbiteriumot a lelkész látta a paplakon szívesen ebédre.

TARTALOM: Szász Imre: Sérelem. — Kelemen Gyula: Az erős kéz. — Székelyhidy Béla: Esperesi tisztelődíj. — Irodalom. — Különfélék.

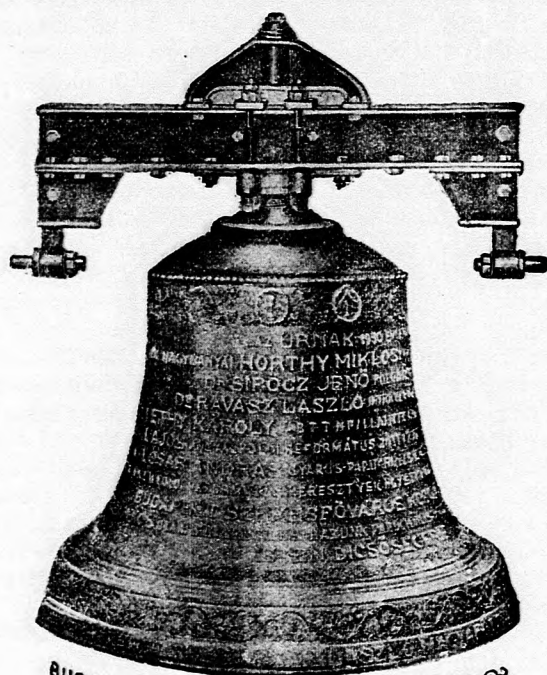
Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

Magyarország aranykoszorús mestere**Szlezák László**

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz. Költségvetéssel díjmentesen szolgál

BUDAPEST-ANSYALFÖLDI REF. TEMPLOM RÉSZÉRE
KÉSZÍTETT HARANG, MELYET D. RAVASZ LÁSZLÓ PÜSPÖK ÚR
AVATÓTT FEL.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél,

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bődönők, dísznődlő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

Protestáns egyházi irodalom!

Dr. Baltazár Dezső: Elég nékem az Isten kegyelme (Prédikációk) . . . 1.—
— A próbáltatások idejéből —50
Czeplédy Emánuel: Baltazár Dezső református püspök életrajza . . . 2.50

MEGJELENT:

Dr. szentpéteri Kun Béla: Magyar református egyházalkotmány P 1-60

Dr. Erdős Károly: Méliusz világító lámpásának sugarai. —30

Dr. Illyés Endre: A magyar református földművelő nép lelki élete 2.90

Dr. Incze Gábor: Keresztelési beszédek 3.—
— A magyar református imádság a XVI. és XVII. században 6.—

— Az Úr áldassék! (57 magyar református lelkész prédikációja az év különböző ünnepeire és vasárnapjaira) 7.—

Kesztyűsné Balogh Margit:

Az Úr számolyánál. Ara: P 3.—

Kovács János: Gyalogösvény (52 ifjúsági prédikáció) 4.—

Dr. Sz. Kun Agota: A debreceni református Nagytemplom 3.—

Makkai Sándor: Öntudatos kálvinizmus 3.60

Orosz Tamás: Napsugár a szent berkekben 4.—

Révész Imre: Kálvin élete —80
— Révész Imre élete 8.—

Dr. Révész Imre: Az ige fénye (Prédikációk) 1.20

Szabó Gyula: Sötétségből világosság legyen! (Prédikációk) 3.—

Szalonnás János: A református leány (Kötve) 6.—

Dr. Török István: A Barthi theologia elméleti és gyakorló-lelkészi szempontból —50
— Barth Károly teológiájának kezdetei 3.—

Varga József: Korálkönyv 6.—

Dr. Vasady Béla: A hit misztériuma 7.—

Vincze Elek: Mi láttuk az ő dicsőségét... (Prédikációk) 5.—

Vincze Károly: Istennek angyalai 4.—

Fenti művek kaphatók:

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedésben, Debrecen,
Ferenc József-út 26. szám alatt.